

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționarul Telipan Irina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui Telipan Irina.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.06.2022-20.06.2022;

Instanța de recurs: 16.09.2022-10.11.2022;

Instanța de recurs în anulare: 08.02.2023- 22.03.2023.

c o n s t a t ă :

1. La data de 14 iunie 2022, în Judecătoria Hîncești, sediul Central a fost înregistrată plângerea Irinei Telipan privind obligarea procurorului de a porni urmărirea penală pe art.166/1 CP, în privința Penitenciarului nr. 7 Rusca.

În motivarea plângerii indică că, nu este de acord cu acțiunile și actele Procuraturii r-nului Hîncești, obligarea Procuraturii r-nului Hîncești, să efectueze expertiză psihică și fizică, la data de 23.10.2019 a depus cerere la protecție, deoarece a fost mutilată din partea colaboratorilor organelor de drept când s-a aflat în carceră de la data de 17.06.2020 până

2. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 20.06.2022, a fost restituită plângerea înaintată de Telipan Irina privind obligarea procurorului de a porni urmărirea penală pe art. 166¹ CP, în privința Penitenciarului nr. 7 Rusca.

S-a comunicat Irinei Telipan că este în drept să adreseze organului de urmărire penală plângere corespunzător prevederilor art. 298 din Codul de procedură penală, după care să realizeze calea prevăzută la art. 313 din Codul de procedură penală.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată Telipan Irina a înaintat recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 20.06.2022, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, invocând aceleași argumente ca în plângerea împotriva actelor și acțiunilor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, a fost respins ca nefondat recursul declarat de condamnată Telipan Irina și menținută fără modificări încheierea.

4.1 În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat că, conform art.313 alin.(1) și (6) Cod de procedură penală, plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de

investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege. Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit art. 298 din Codul de procedură penală, împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații pot înainta plângere bănuitul, învinuitul, reprezentantul lor legal, apărătorul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă și reprezentanții acestora, precum și alte persoane ale căror drepturi și interese legitime au fost lezate de aceste organe. Plângerea se adresează procurorului care conduce urmărirea penală și se depune fie direct la acesta, fie la organul de urmărire penală. În cazurile în care plângerea a fost depusă la organul de urmărire penală, acesta este obligat să o înainteze, în termen de 48 de ore de la primirea ei, procurorului împreună cu explicațiile sale sau ale organului care exercită activitate specială de investigații, atunci când acestea sânt necesare. Plângerea depusă în condițiile prezentului articol nu suspendă executarea acțiunii sau actelor atacate dacă procurorul care conduce urmărirea penală nu consideră aceasta necesar.

În corespundere cu art. 299 din Codul de procedură penală, procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea plângerii înaintate în condițiile art.298, este obligat să o examineze și să comunice decizia sa persoanei care a depus plângerea. În cazul în care plângerea se respinge, procurorul, prin ordonanță, urmează să expună motivele pentru care o consideră neîntemeiată, explicând, totodată, modalitatea contestării hotărârii sale la judecătorul de instrucție.

Corespunzător prevederilor art. 313 alin. (1) din Codul de procedură penală, plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Aliniatul (2) din norma citată supra, indică că, persoanele indicate în alin.(1) sânt în drept de a ataca judecătorului de instrucție:

1) refuzul organului de urmărire penală: a) de a primi plângerea sau denunțul privind pregătirea sau săvârșirea infracțiunii; b) de a satisface demersurile în cazurile prevăzute de lege; c) de a începe urmărirea penală; d) de a elibera persoana reținută pentru încălcarea

prevederilor art.165 și 166 din prezentul Cod; e) de a elibera persoana deținută cu încălcarea perioadei de reținere sau a perioadei pentru care a fost autorizat arestul;

2) ordonanțele privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală;

3) alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

Prin urmare, instanța de fond corect a constatat că, de către condamnată Telipan Irina nu a fost prezentat vreun act care să ateste pornirea sau refuzul de a fi pornită urmărirea penală, judecătorul de instrucție nu poate obliga Procuratura r-nului Hîncești să întreprindă careva acte, conform art. 313 din Codul de procedură penală, motiv din care s-a restituit plângerea.

Instanța de fond înștiințând condamnată că este în drept să adreseze organului de urmărire penală plângere corespunzător prevederilor art. 298 din Codul de procedură penală, după care să realizeze calea prevăzută la art. 313 din Codul de procedură penală

4.2 În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs a devenit irevocabilă.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, *Telipan Irina a declarat recurs în anulare*, prin care solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, în motivarea recursului invocă dezacordul cu soluția instanței de recurs și încălcarea dreptului la apărare și la o justiție corectă, solicitând încasarea sumei de 100 000 lei deoarece nu au fost admise recursurile sale, nu i s-a acordat din partea statului rechizitele necesare pentru a expedia petiții, consideră ca a fost discriminată deoarece este vorbitoare de limba rusă, iar toate actele în adresa ei erau expediate doar în limba română.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În cauza deferită judecării o atare situație nu a fost constatată de către Colegiul penal.

Or, Colegiul reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol prevede că recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul

recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța, se constată că chestiunea care a fost examinată de către prima instanță nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva acesteia este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Rezultă că, respectivul recurs în anulare, în aspectul nominalizat, adică fiind declarat împotriva unor hotărâri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

În asemenea condiții, Colegiul penal conchide că titularul recursului nu a respectat cerințele legale cu privire la întocmirea unei cereri de recurs în anulare, ignorând prevederile art. 455 Cod de procedură penală în acest aspect.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către petiționarul *Telipan Irina*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, în propria cauză penală, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 martie 2023.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun